

Les 10 preguntes més freqüents sobre com implantar el canal de denúncies anònim

El canal de denúncies anònim o sistema intern d'informació és una mesura desenvolupada per la *Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció*, que pretén proporcionar un mitjà segur perquè els individus puguin informar sobre possibles infraccions de la llei sense la necessitat de revelar la seva identitat, protegint-los així de possibles represàlies.

Tot seguit, fem un recull de les preguntes més freqüents sobre la seva implementació:

1. Quines obligacions es deriven de la necessitat de disposar d'un sistema intern d'informació?

En primer lloc, és necessari establir un canal intern segur, també anomenat sistema intern d'informació o canal de denúncies, que asseguri la confidencialitat de les dades i permeti que les persones que vulguin fer una denúncia conservin, si així ho desitgen, l'anonimat. Aquest sistema ha de ser de fàcil accés, ja sigui a través de la pàgina web o d'altres mitjans accessibles. A més, cal definir una política o estratègia de gestió de denúncies i comunicar-la a tots els membres de l'entitat per assegurar que tothom conegui els processos i els seus drets.

És essencial designar una persona com a responsable del sistema intern d'informació o canal de denúncies. Això implica notificar a l'autoritat competent, l'Oficina Antifrau a Catalunya, la designació del responsable i els canvis en aquesta designació.

Per altra banda, s'ha de mantenir un llibre de registre que documenti les denúncies rebudes i les investigacions internes realitzades com a resultat d'aquestes denúncies.

I, per assegurar la transparència i la comunicació efectiva, és important informar a les persones que utilitzen el canal intern sobre l'existència del canal extern, a Catalunya, l'Oficina Antifrau, i com poden accedir-hi.

Finalment, és fonamental proporcionar formació al personal perquè entenguin les seves obligacions i responsabilitats relacionades amb el tractament confidencial de les denúncies.

2. Com s'ha de calcular la plantilla?

La Llei no estableix de manera específica com determinar el nombre de persones treballadores en aquest context. Per la qual cosa, és raonable utilitzar els comptes anuals com a indicador. En conseqüència, es tindrà en compte qualsevol forma de contractació laboral.

És important no confondre aquesta forquilla, amb relació a l'obligació d'implantar el canal, amb la definició àmplia del context laboral que fa la llei a l'hora de definir qui té dret a informar i rebre protecció contra possibles represàlies. Aquesta protecció s'aplica a més enllà de les persones treballadores per compte d'altri i inclou tota la cadena de subministrament, així com a les persones voluntàries. A més, cobreix vincles que ja han acabat (extreballadors/es) o que encara no han començat (candidats en processos de selecció).

3. On s'ha d'ubicar el canal?

La llei no especifica una ubicació concreta per al canal. Estableix únicament que, si la fundació té pàgina web, s'hi ha de fer constar en la pàgina d'inici, en secció separada i fàcilment identificable. En qualsevol cas, el canal ha de ser de fàcil accés per a totes les persones que podrien utilitzar-lo.

4. Es poden utilitzar diversos mitjans com a canal de denúncies, com ara el correu electrònic, el correu postal, WhatsApp o el telèfon?

La llei estableix que el canal intern ha de permetre les comunicacions per escrit o de manera verbal, o una combinació de les dues. Això significa que la informació per escrit es pot enviar per correu postal o a través de qualsevol mitjà electrònic que compleixi amb els requisits legals. I, les comunicacions verbals, poden ser fetes per telèfon o a través d'un sistema de missatgeria de veu (incloent-hi opcions com WhatsApp o altres plataformes similars).

A més, a sol·licitud de l'informant, també es pot presentar la denúncia mitjançant una reunió presencial dins el termini màxim de set dies.

5. Qui ha de ser el responsable del sistema intern d'informació?

El Patronat serà l'encarregat de designar una persona responsable del sistema que, en tot cas, ha de ser una persona física. En cas que la designació es faci en favor d'un òrgan col·legiat, aquest haurà de delegar en un dels membres les facultats de gestió del Sistema intern d'informació i de tramitació de les investigacions.

L'ideal és que el responsable del sistema sigui un/a directiu/va de l'entitat, atès que és indispensable que pugui exercir les seves funcions de forma independent i autònoma, sense rebre instruccions i comptant amb tots els recursos personals i materials necessaris per dur a terme aquestes tasques. Això implica que haurà d'exercir el càrrec sense dependència de l'òrgan de govern.

A més, en aquelles fundacions on ja existeixi una persona responsable del compliment normatiu, aquesta persona pot ser designada com a responsable del Sistema.

6. Cal informar als responsables legals dels treballadors i treballadores?

Sí. En el moment en què s'implanti el canal i s'estableix la normativa que el regirà, és necessari informar els responsables legals dels treballadors i treballadores. Aquesta informació els permetrà comunicar aquesta novetat als treballadors i treballadores, i aquests al seu torn podran expressar les seves inquietuds, discrepàncies i comentaris pertinents. Així, els responsables legals actuaran com a intermediaris entre la fundació i la plantilla. És important destacar que aquesta consulta és obligatòria, encara que no és vinculant, és a dir, no implica una negociació.

7. Les fundacions del Sector Públic poden compartir diferents organitzacions el Sistema intern d'informació i el seu responsable?

Les entitats pertanyents al sector públic amb personalitat jurídica pròpia, que estan vinculades o depenen d'òrgans de les administracions territorials i que compten amb una plantilla de menys de 50 persones treballadores, tenen l'opció de compartir el sistema intern d'informació i els recursos dedicats a investigacions i tramitacions amb l'Administració d'adscripció.

Per tant, les fundacions no sembla que puguin organitzar-se conjuntament, sinó que cadascuna el podrà compartir amb l'Administració matriu, sempre que tinguin menys de 50 persones treballadores.

Ara bé, en tot cas, cada entitat ha de tenir el seu propi responsable del sistema i les persones que fan ús d'aquest sistema han de ser totalment conscients de l'entitat a la qual estan fent la seva denúncia. Això, es podria garantir incorporant una secció separada per a cada entitat.

8. En l'àmbit privat, poden compartir diferents organitzacions el Sistema intern d'informació i el seu responsable?

Sí, diverses organitzacions poden decidir compartir el Sistema intern d'informació i els recursos relacionats, sempre que tinguin un nombre de persones treballadores compès entre 50 i 249 i així ho acordin.

No obstant això, no és possible compartir el responsable del sistema; per tant, cada entitat ha de nomenar el seu propi responsable.

9. Es pot externalitzar la gestió del Sistema intern d'informació?

Sí, és possible externalitzar la gestió només pel que fa a la recepció d'informació, però no la responsabilitat global del Sistema intern d'informació. En cas d'externalització, el gestor de la recepció de la informació seria una entitat o persona diferent del responsable del Sistema intern d'informació.

10. Com s'ha de notificar a l'Oficina Antifrau el nomenament i el cessament de la/es persona/es responsable/s del Sistema intern d'informació?

Tant el nomenament com el cessament de la persona física designada com a responsable del Sistema, així com de les integrants de l'òrgan col·legiat, han de ser notificats a l'Oficina Antifrau de Catalunya en el termini de deu dies hàbils següents. En cas de cessament, cal especificar les raons que han motivat aquesta decisió.

Per a dur a terme aquesta notificació l'Oficina Antifrau ha elaborat el següent model:

[Comunicació de responsable del sistema intern d'informació](#)

Aquesta notificació es durà a terme a través del formulari d'instància genèrica del Registre General, al qual es pot accedir a través de l'enllaç següent:

<https://seuelectronica.antifrau.cat/ca/registre-general.html>

Barcelona, novembre de 2023.

Aquest resum ha estat elaborat pels serveis jurídics de la CCF amb finalitats informatives per a les entitats associades i no constitueix per sí mateix un assessorament legal. Si teniu qualsevol dubte o voleu ampliar informació, podeu contactar amb nos